

LUNDS
UNIVERSITET
Socialhögskolan

Thank You(Tube) for your social support

**- En kvalitativ studie om varför unga vuxna väljer att prata
om sitt mående på YouTube**

Mia Florén & Elin Öster

Kandidatuppsats (SOPA63)

HT16

Handledare: Janicke Andersson

Abstract

Authors: Mia Florén & Elin Öster

Title: Thank You(Tube) for your social support

Supervisor: Janicke Andersson

Assessor: Eva Palmblad

This paper explores the reason why young adults choose to talk about their psychological health and wellbeing on the video-sharing website, YouTube. The study was carried out by six semi-structured interviews with six different ‘YouTubers’ (meaning people who have their own channel and upload videos to the website). To qualify for the study the respondents had to have at least 5000 subscribers to their YouTube-channel, been actively uploading videos for the past 6 months and be older than 18 years of age. The main reasons why the participants chose to post videos about their psychological health were concluded to be; receiving and giving social support and destigmatization. The study found three main categories from the interviews: identity, social support and social work. A key finding is the support that all the respondents receive from the YouTube community, where thousands of people can connect and share their stories online. The paper continues to argue that the respondents are engaging in social work based on the fact that they are responding to thousands of messages and working actively to spread awareness and prevent stigmatization.

Keywords: YouTube, social support, online community, online identity, social work

Innehållsförteckning

1. Inledning	4
1.1 Problemformulering	4
1.2 Begreppsdefinitioner	5
1.3 Syfte	5
1.4 Frågeställningar.....	6
2. Tidigare forskning.....	6
3. Det socialpsykologiska perspektivet	10
3.1 Identitet.....	10
3.2 Mellanmännsliga relationer och socialt stöd	11
3.3 Prosocialt beteende och altruism.....	12
4. Metod.....	12
4.1 Metodmässiga överväganden	12
4.2 Metodens förtjänster och begränsningar	14
4.3 Urval.....	15
4.4 Metodens tillförlitlighet.....	16
4.5 Analysmetod	17
4.6 Etiska överväganden	17
4.7 Arbetsfördelning.....	18
5. Resultat och analys.....	18
5.1 Identitet.....	19
Äkthet	19
Att vara en förebild	22
5.2 Socialt stöd	23
Att slippa känna sig ensam.....	23
YouTube som terapi?	26
5.3 Socialt arbete.....	28
Emotionell utbrändhet och risker	30
Socialt arbete eller medmänsklighet?.....	32
6. Diskussion	34
Litteraturlista	37
Bilaga 1	40
Bilaga 2	42

1. Inledning

1.1 Problemformulering

Sociala medier har expanderat som ett kommunikationsverktyg de senaste 20 åren. Det ses nu som ett lika självklart sätt att kommunicera på som ett traditionellt möte ansikte mot ansikte (Angelöw, Jonsson & Stier, 2015;132). Människor är sociala varelser som ständigt söker likasinnade för att uppfylla det grundläggande behovet av andras närvaro och stöd (Kenrick, Neuberg & Cialdini, 2007;6). Gränserna för hur många människor som en enda person kan söka sig till har med tekniken och sociala mediernas hjälp expanderat över de fysiska gränser som tidigare fanns. Det har därför blivit lättare för människor att kontakta och bli kontaktade av andra likasinnade för förståelse och bekräftelse. Vid krissituationer och sämre mående är behovet av socialt stöd extra viktigt (ibid., 229). Vi har identifierat en ökning av diskussioner kring psykisk ohälsa bland unga vuxna på sociala medier och blev intresserade av var fenomenet har sina rötter samt varför det tycks engagera så många. Användare av sociala medier berättar där om egna upplevelser och tipsar om hur en kan hantera sina problem vilket öppnar för ett helt nytt forum för social gemenskap, information och stöd. Detta sker på flera typer av sociala medier som bloggar, Facebook, Instagram, Twitter, Flashback för att bara nämna några. Ett forum som sticker ut något från de ovanstående är video-communityn YouTube eftersom det finns möjlighet att kommunicera med andra till fullo genom videoklipp.

Ett exempel på en av de första svenska personer att publicera videoklipp om sin psykiska hälsa är Therese Lindgren som skriver om sina upplevelser i sin bok; *Ibland mår jag inte så bra* (Lindgren, 2016). I boken berättar Therese om sina erfarenheter av psykisk ohälsa och om hur dessa blev hanterbara genom professionell hjälp, socialt stöd och sin YouTube-kanal. Det sociala stödet hon fått genom sin kanal beskrivs som ett av de viktigaste bidragen till hur hon tog sig ur den kris hon befann sig i. I boken tipsar hon även andra om hur en kan hantera psykisk ohälsa, vad en ska tänka på som anhörig och uppmuntrar till att söka stöd och professionell hjälp. Det mest centrala budskapet är att det inte ska behöva kännas som en skam att lida av psykisk ohälsa (ibid.).

I följande studie undersöks varför fler unga vuxna har öppnat sig på ovanstående sätt via YouTube. En kunskapslucka kring ämnet finns då många inte är bekanta med YouTube och

de interaktioner som sker där. Eftersom det sociala samspelet på YouTube uppenbarar sig på ett annat sätt än i den fysiska verkligheten, behöver detta fenomen förstås ur ett nytt perspektiv. Det är från ett perspektiv som grundar sig i det sociala arbetet viktigt att undersöka på vilket sätt kommunikationen kring mående bland unga vuxna sker på YouTube och varför de tenderar att söka sig just dit för stöd, tips och kontakter. Det är även intressant att undersöka om det kan finnas något egenterapeutiskt värde i att tala till en publik genom en kamera, i synnerhet eftersom YouTubern oftast inte har en reell personlig relation till tittarna.

1.2 Begreppsdefinitioner

För att förtydliga de ord som används i följande studie men ännu inte letat sig in i Svenska Akademiens ordlista, definieras de här på ett sätt som anses vara mest vedertaget. *Youtuber* är en person som laddar upp videoklipp på internetsidan YouTube (Jacobs & Kosoff, 2015; svenskayoutubers.se, 2016). En YouTuber har en egen så kallad *YouTubekanal* där alla hans klipp finns samlade. En *vlogg* är en blogg i videoformat där tittarna får följa YouTubern under en dag (Lindgern, 2016). *Tittare* kan vara vem som helst som ser videoklippen och ger feedback i form av kommentarer till YouTubern. Tittarna kan dessutom prenumerera på en YouTubers videoklipp, de blir de *prenumeranter* av YouTubers kanal. Begreppet *YouTube-community* kan ses som ett samhälle där medlemmarna förenas av YouTube som nätverk. I vår studie använder vi oss av Willsons (2006) definition av virtuella-communities vilka beskrivs som: sociala grupper som delar psykologiska och kulturella kvalitéer med ett starkt samhälle, utan den fysiska närheten. För området *mående*, har vi valt att fokusera relativt brett. Långvariga livsproblem såväl som kortare kriser och perioder av sämre mående kommer att inkluderas i definitionen.

1.3 Syfte

Syftet med följande studie är att belysa hur unga vuxna talar om sitt mående i relation till YouTube som social media samt skapa en förståelse kring varför just YouTube har blivit ett centralt forum för att kommunicera kring ämnet.

1.4 Frågeställningar

- Med vilket syfte berättar YouTubers om det egna måendet för sina tittare på YouTube?
- Vilken roll anser YouTubers att de har för sina tittare när de pratar om sitt mående på YouTube?
- Vilken betydelse anser YouTubers att tittarna har när de publicerar videoklipp om sitt mående på YouTube?

2. Tidigare forskning

Att tala om sitt mående på YouTube är som tidigare nämnt ett relativt nytt sätt att kommunicera på, därför finns begränsat med forskning kring det specifika området. För att kartlägga kunskapsområdet har följande sökord använts; “social psychology”, “identity”, “social media”, “youtube”, “peer reviewed”, “social support”, “mental illness”, “social work”, “internet”. Sökmotorn som använts i studien är LubSearch.

Naslund, Grande, Aschbrenner & Elwyn (2014) är en av de forskargrupper inom hälsopsykologi som undersökt området. Syftet med studien var att identifiera för- och nackdelar med att prata om allvarlig psykisk ohälsa på YouTube. Studien riktades främst mot att undersöka på vilket sätt personer kan få socialt stöd genom dessa typer av videoklipp. Genom att studera kommentarer från tittare till de videoklipp som ansågs handla om ämnet psykisk ohälsa kunde Naslund et al. (2014) dra slutsatser om att det finns flera fördelar med det nya fenomenet. De sammanställda teman som framkom vid kodningen av kommentarerna var; minskningen av social isolering, spridningen av hopp, utbytet av tips om hur man klarar av vardagen och upplevelser av vården. Naslund et al. (2014) konstaterade att fenomenet skapade en gemenskap och att personerna i videoklippen verkade se större fördelar med att vara öppen och personlig än att vara anonym. Kommentarer som spred hopp skrev främst av personer som varit i liknande situation och tagit sig ur den. Även de tips som utbyttes om hur vardagen kan underlättas utgick från egna erfarenheter och personliga berättelser. Studiens resultat kunde dock inte bidra med kunskap om det finns verkliga fördelar för de personer som lägger upp videoklippen eftersom inga intervjuer gjordes. Därför valde forskarteamet att

lämna den frågan obesvarad. Vad som dock kunde fastslås var att det sociala stöd YouTubers med psykisk ohälsa får via kommentarer på videoklippen var stort (ibid.).

Liknande resultat fick Pereira, Quinn, & Morales (2015) efter att ha studerat videoklipp på YouTube där personer berättar om sina ätstörningar. Forskarteamet har från ett psykologiskt perspektiv studerat 50 stycken videoklipp och analyserat dess kommentarer med syfte att kartlägga diskursen som förs mellan YouTuber och tittare. I videoklippen som lades upp berättade majoriteten av personerna att de sökt eller erhållit hjälp från sjukvården men sökte socialt stöd via YouTube. I tillägg erbjöd de hjälp och stöd till de eventuella tittare som led av samma problem. Av de kommentarer som fanns under videoklippen kunde 8 av 9 kategoriseras som positiva och stöttande. De hävdar därför att YouTube ett utmärkt forum för att söka socialt stöd vid psykisk ohälsa. En diskussion förs i slutet av artikeln om varför det kan kännas lättare att öppna sig framför en kamera. Där tas faktorer som trygghet att inte bli bedömd direkt upp samt minskad rädsla för att bli avvisad. För vidare forskning vill Pereira et al. (2015) undersöka dessa bakomliggande orsaker till varför människor med den typen av problematik väljer att söka stöd via YouTube. Slutligen skriver Pereira et al. (2015) att mer forskning som visar de positiva effekterna av internetanvändning för socialt stöd behövs eftersom massmedia ofta presenterar sociala mediers negativa effekt. Studien ger inblick i teorin om det egenerapeutiska värde som en intressant infallsvinkel av YouTubeanvändning.

Ett annat forskarteam bestående av psykologer med intresse för sociala medier är Brusilovskiy, Townley, Sneath och Salzer (2016). Syftet med studien var att undersöka fenomenet psykisk ohälsa på sociala medier ur ett integrationsperspektiv. I studien inkluderades olika typer av social media som bland annat Facebook och Twitter (ibid., 232). Mer specifikt beskrivs syftet med studien vara att ta reda på om användandet av social media i sig påverkar samhällsdeltagande och om det bidrar till välmående hos personer med allvarlig psykisk störning. 232 stycken individer deltog i studien och datan insamlades genom enkäter. Frågor kring sin psykiska hälsa och deltagandet i sociala medier, känslan av isolering kontra samhällsdeltagande samt vilka typer av sociala medier de använde ställdes. Resultaten från undersökningen visade att social medieanvändning var associerat med högt samhällsdeltagande. Att använda sociala medier till stor utsträckning visade sig även minska känslan av isolering och påverkade livskvalitén positivt. Forskargruppen vill belysa hur sociala medier kan användas på ett positivt sätt för att integrera utsatta grupper i samhället. I

den avslutande diskussionen rekommenderar de att interventionsprogram för personer med allvarlig psykisk ohälsa använder sig av sociala media som behandlingsinsats (ibid., 239).

Att berätta om sin psykiska hälsa öppet på sociala medier är inte helt oproblematiskt. Även om ovanstående studier belyser positiva aspekter finns det även nackdelar i form av negativa kommentarer och mobbning, något som Green, Bobrowicz och Ang (2015), forskare inom sociala medier, undersökte i sin studie. Målgruppen är dock inte personer med psykisk ohälsa utan riktar sig till personer som kommer ut som homosexuella, bisexuella eller transsexuella på YouTube. Green et al. (2015;705) skriver inledningsvis i artikeln att det har blivit allt vanligare att använda sig av videoklipp på YouTube för att söka likasinnade och skapa sig en online-identitet. Undersökningens syfte var att undersöka vilka effekter detta har haft och på vilket sätt mobbning av målgruppen sker på YouTube (ibid., 705). Studien resulterade även i bekräftelser av tidigare studiers resultat om varför icke-heterosexuella väljer att komma ut på YouTube. Dessa faktorer är; försök till att stärka personliga relationer, försök till att förbättra den psykiska hälsan och att ändra samhällets attityder mot HBTQ-personer. De identifierade i tillägg syftet att hjälpa andra som tycker det är problematiskt att komma ut som HBTQ-person (ibid., 710). Slutsatsen var att mobbning på YouTube av målgruppen förekommer i stor utsträckning. De positiva effekterna tycks dock övervinna de negativa då det öppnar för en internet-gemenskap och socialt stöd HBTQ-personer emellan (ibid., 710).

Steph Lawlers bok *Identity – sociological perspectives* (2008) diskuterar och analyserar identitet och som titeln säger – utifrån ett sociologiskt perspektiv. Lawler genomförde en studie där mödrar och döttrar undersöks med fokus på identitetsskapande. Människors identitet är inte enkelt att förklara och som Lawler skriver skapas den av ett komplicerat nät av bl. a. upplevelser, relationer, uppväxt, samhällsnormer och strukturer. När en arbetar med att förmedla sig själv genom videoklipp på YouTube som informanterna i denna studie gör, hamnar identiteten i fokus eftersom de blir bedömda som personer beroende på hur de framställer sig i videos. Tittarna väljer att se på videoklippen på grund av hur de är som personer. Lawler diskuterar här skillnaden mellan att *vara* och att *göra* en identitet. Det finns ett antagande om att det finns ett "sant jag" som människor *är* och förväntas och uppmuntras att *agera* utifrån. Att agera utifrån sitt "sanna jag" är att vara äkta. Om det finns ett glapp mellan att vara och att göra sitt sanna jag kan personen anklagas för att vara falsk, oäkta eller att spela en roll. Det är därför av vikt att dessa stämmer överens, annars uppfattas personen som att hen försöker lura sin omgivning och/eller försöker få sin omgivning att tro att hen är

snällare/roligare/mer intressanta än hen “egentligen” är. Strävandet efter att varandet och görandet ska stämma överens sker för att uppfattas som autentisk och “äkta” (ibid., 106). Lawler skriver även om identitetsskapande genom narrativ. Det handlar om kopplingen mellan att skapa sin identitet *genom sina historier om sitt liv*. Hur en människa återberättar sina upplevelser för sig själv, som sedan länkas ihop till en livshistoria och blir en del av ens identitet (ibid., 17).

I *Social Networking Sites, Literacy, and the Authentic Identity Problem* (Kimmons, 2014) diskuterar Royce Kimmons problematiken med identiteter online och hur de ser ut beroende på vilken plattform det sker på. Kimmons menar att det skiljer sig om en använder t.ex. Facebook eller LinkedIn, som har olika syften då LinkedIn är tänkt som professionell networking där en delar sitt CV och knyter professionella kontakter, medan Facebook är sedd som en sida där en ska vara sitt autentiska och riktiga jag (ibid., 95). Kimmons återger en studie från 2007 där 74 % av informanterna upplevde att deras Facebook-profiler var en korrekt representation av dem själva. Eftersom det var 10 år sedan studien utfördes bör inte för stor vikt läggas vid den siffran. Mycket har hänt i utvecklingen av hur människor använder Facebook idag sedan dess men faktum kvarstår att Facebook anses vara ett forum där en ska visa sitt privata själv. Kimmons fortsätter att problematisera ovanstående resonemang och skriver att det blir problem när människor upplever att Facebook kan representera dem eftersom det samtidigt är styrt av normer och riktlinjer för hur en ska bete sig där. Facebook ber t.ex. om privat information som ”intresserad av män/kvinnor” och en kan välja att fylla i den informationen, utan att vilja söka efter en partner eller ens ha valt rätt alternativ. Kimmons diskuterar vidare hur en inte kan dra slutsatser av hur människor är baserat på hur de beter sig online, eftersom människor styrs av de riktlinjer som finns där. I tillägg är intrycket av människor även beroende av i vilket sammanhang informationen presenteras.

Var går gränsen mellan socialt arbete och medmänskligt stöd? Börjesson (2010;64) problematiserar begreppen och konstaterar att det inte går att mäta till vilken utsträckning vi använder oss av det sociala stödet. Börjesson för även en diskussion kring på vilket sätt stödet från anhöriga samspelar med det offentliga sociala arbetet från myndigheter. Börjesson hävdar att det finns ett allmänt antagande om att det informella arbetet gäller det “lättare” uppgifterna och att de professionella insatserna tar vid där arbetet blir mer krävande (ibid., 68). Problemet ligger i att ramarna för “lättare” och “krävande” insatser är suddiga och det finns svårigheter i att beskriva de frivilliga insatserna. Detta gör att de frivilliga insatserna underskattas och att det saknas förståelse för hur mycket de tillför den offentliga omsorgen.

“När det är som bäst innebär socialt arbete, ideellt eller inom ramen för det offentliga åtagandet, ett verkligt möte, en blick som möter den Andres blick. Socialt arbete kan alltså vara - bör vara - en aspekt av livsvärlden för den andres del, Socialt arbete kan också utvecklas till att bli motsatsen till detta, ett möte som inte är ett möte, ett bemötande som förtingligar, som ser människan som ett ‘ärende’”. (ibid., 78).

3. Det socialpsykologiska perspektivet

Det socialpsykologiska perspektivet grundar sina teorier i antagandet om att människor är sociala varelser. Perspektivet studerar människors beteende i relation till sociala sammanhang eftersom faktorer som grupptillhörighet, samspel och relationer påverkar agerande till stor utsträckning (Kenrick, Neuberg & Cialdini, 2007;6f). Inom socialpsykologins forskningsområde finns en rad olika underkategorier av vilka vi kommer beröra de mest relevanta för vår studie.

3.1 Identitet

Det finns ett flertal perspektiv av vad som formar och utgör identitet hos människor. Ur ett socialpsykologiskt perspektiv kan en beskriva självet som något en människa tydliggör genom individualitet och självständighet men också genom att markera sin tillhörighet till en grupp (Johansson & Lalander, 2013;105). Holt et al. (2012;525) förklarar att människor inom grupper betar sig individuellt och att grupper inom samhället sedan interagerar med varandra. Begreppet “spegel-jag” (ibid., 516) beskriver att människor endast ser sig själva i relation till andra. Med detta menas att människor inkorporerar andras syn på sig själva i sin egen identitet och att stora delar av hur människor ser sig själva formas i jämförelsen med andra (Festinger, 1954). Identitetsskapande är en viktig ingång till följande studie eftersom informanternas prenumeranter ser klippen på grund av vilka de är som personer och framförallt vilka de har valt att framstå som. De sidor informanterna väljer att visa av sig själva och de budskap de framför, påverkar vilken typ av publik de attraherar och hur många människor de når ut till. Utifrån teorin om spegel-jag bör tittares kommentarer och reaktioner av informanternas videoklipp bidra till skapandet av den egna självbilden.

En central del av identitetsformande inom social identitetsteori är människors tendens att kategorisera sig själv och andra människor i grupper (Holt et al., 2012;517). Higgins teori om människors tre jag och identitet handlar om hur formandet av personlig identitet bygger på samspelet med andra. Higgins hävdar alltså att identitet skapas i relation till självvald grupp eller tilldelad kategori. Människor sorterar sig själva och andra individer i de grupper de tycks *tillhöra* och/eller *inte tillhöra*. Båda delar är lika viktiga för att skapandet av andras och egen identitet (ibid., 2012). Resonemanget grundar sig i social identitetsteori (Tajfel & Turner, 1979) och självkategoriseringsteorin (Turner, Hogg, Oakes, Reicher & Wetherell 1987). Tanken och vetskapen om att människor tillhör en viss grupp kommer då även att påverka beteende och hur personer ser sig själva (Holt et al., 2012;524). Vissa kategorier är självvalda och andra är inte det. Informanterna i följande studie kan sägas tillhöra flera grupper eller kategorier som skulle kunna påverka beteendet. Exempel på dessa kategorier är; YouTubers, offentliga personer, unga vuxna och personer som pratar om psykisk hälsa.

3.2 Mellanmänskliga relationer och socialt stöd

Som ovan nämnt, strävar människor efter att tillhöra en eller flera grupper och utformar därigenom sin identitet. Vilka grupper en människa söker sig till är de grupper som är mest sannolika att gynna individen mest. Detta, bland annat i form av skydd och socialt stöd. Vad som gör att en individ söker sig till en viss grupp är därför inte helt okomplicerat. Reinforcement-affect model (Bryne & Clore, 1970) argumenterar för att människor är motiverade att söka sig till andra som får oss att må bra. De centrala grundstenarna lyder; vi tycker om människor som är lika oss själva eftersom de tenderar att bekräfta oss i hur vi tänker, känner och är. Teorin hävdar alltså att människor känner en tillfredsställelse när andra håller med om åsikter och bekräftar ens världsbild. När dessa relationer byggts upp och ett socialt nätverk utformats finns möjlighet till socialt stöd vid krissituationer och stress (Kenrick, Neuberg & Cialdini, 2007;229). Eftersom följande studie kommer att undersöka YouTube som community, måste en förförståelse för människors behov av varandra finnas. Den interaktion som sker på YouTube mellan tittare och YouTubers öppnar för nya kontakter och utformandet av grupper där socialt stöd kan utbytas. Det emotionella sociala stödet definieras av Gottlieb (1994) som; ömheten, omtanken och omvårdnaden som människor ger varandra. Topor & Borg (2007;10) hävdar att det är de sociala relationerna vid psykisk ohälsa som är en av de allra viktigaste faktorerna vid återhämtning. Men behovet av socialt stöd har alla människor. Oavsett kroniska sjukdomar, samhällsklass eller kön söker sig människor till

andra vid livskriser (Kenrick, Neuberg & Cialdini, 2007;229). Studier har visat att socialt stöd minskar stress, höjer livskvalitén och förlänger livet (ibid., 230).

3.3 Prosocialt beteende och altruism

Prosocialt beteende kan kort definieras som; handlingar som gynnar någon annan. Det bör dock framgå tydligt att definitionen även gäller i fall då hjälparen också gynnas av handlingen (Kenrick, Neuberg & Cialdini, 2007;296). Det finns olika syn på varför människor hjälper varandra och agerar prosocialt. Enligt det socialpsykologiska perspektivet uppstår altruism från en känsla av empati men den egna höjda självkänslan är också en positiv effekt av ett hjälpande beteende (Batson, 1991). Människor tenderar att till större utsträckning hjälpa en annan person som uppfattas lik personen i fråga, t.ex. liknande utseende, ålder och geografisk härkomst. Att hjälpa andra som är lika skapar en vi-känsla och bidrar till en starkare grupptillhörighet (Kenrick, Neuberg & Cialdini, 2007; 301). Berkowitz (1972) hävdar att det finns en generell norm som står för att människor bör hjälpa andra som är i behov av stöd; normen för socialt ansvar. Topor och Borg (2008;104) skriver om hur personer som haft eller har en problematisk livssituation kan känna en tillfredsställelse i att hjälpa andra. Genom att använda sina erfarenheter som en tillgång i form av kunskap för andra skapas en känsla av vara behövd (ibid., 104). Att hjälpa någon annan samtidigt som en lider av psykisk ohälsa är alltså ofta fördelaktigt (ibid., 105). Deltagarna i följande studie har alla öppnat sig och berättat om hur de mår. Samtidigt utför de hjälpande handlingar mot andra som är i behov av stöd.

4. Metod

Metodvalet gjordes med grund i de teoretiska infallsvinklarna studien präglas av. För att förena detta med syfte och frågeställningar gjordes överväganden av metodvalet vars resonemang följer nedan samt beskrivning av urval och studiens etiska förhållningssätt.

4.1 Metodmässiga överväganden

Studien genomfördes utifrån kvalitativ metod eftersom det lämpade sig bäst i undersökningen av hur YouTubers resonerar kring publiceringen av sina videos. Bryman (2011) skriver att kvalitativ metod lägger vikt vid hur individer uppfattar och tolkar sin omgivning och sociala verklighet. I tillägg har den kvalitativa metoden en bild av den sociala verkligheten som föränderlig (ibid., 41). Att använda sig av YouTube som plattform för att dela med sig av hur

en mår är ett utforskat område och det finns inga vetenskapliga studier där informanterna själva har fått uttrycka sig om varför de gör det. Bedömningen gjordes därför att metoden är av stor vikt för möjligheten att djupdyka i ett fåtal informanters tankar och resonemang kring fenomenet. Detta, i syfte att öka kunskapen inom området utan att fokusera på ett orsakssamband. Bryman (2011;413) förtydligar vidare att genom kvalitativa intervjuer vill forskaren ha fylliga och detaljerade svar som är riktade mot informanternas ståndpunkter. Informanternas ståndpunkter var följande studies utgångspunkt och bekräftades sedan genom de djupa svar som gavs av informanterna i intervjuerna. Den kvalitativa ingången kan ställas i kontrast med kvantitativ metod som istället lämpar sig bäst när forskare vill kunna dra generaliserande slutsatser (ibid., 40) vilket inte har varit av intresse i den genomförda studien.

Kvalitativa intervjuer har använts som insamlingsmetod av datamaterialet och har varit av semi-strukturerad karaktär. Valet gjordes för att det fanns specifika teman som var av intresse i intervjuerna men eftersom intresset låg i informanternas egna upplevelser var det av vikt att de själva till stor del fick styra riktningen (ibid., 413). May (2001;150) beskriver semistrukturerade intervjuer som en mellanform av strukturerade intervjuer och ostrukturerade intervjuer. Frågorna är specificerade men det ger en större möjlighet fördjupning av svaren om det finns något som behöver förtydligas eller utvecklas. May (2001;150) menar att detta ger informanterna möjlighet att besvara frågorna i egna termer vilket i strukturerade intervjuer blir mer begränsande. Intervjuerna gjordes med intentionen att vara tillräckligt strukturerade för att kunna skapa jämförbarhet senare i resultaten, något som hade blivit svårare med ostrukturerade intervjuer. Genom denna utgångspunkt har det varit möjligt att fördjupa informanternas svar kring vad de upplever som viktigt och relevant utifrån intervjuens grundfrågor (se bilaga 1). Att samtidigt behålla en viss struktur på intervjuerna har tillåtit en jämförelse av de svar som framkommit och i många fall bekräftats av varandra.

Intervjuerna har skett via videosamtal med hjälp av kommunikationsprogrammet Skype. Detta gjorde det möjligt att nå informanterna var de än har befunnit sig i landet vid tidpunkten för intervjun. Det har även varit till fördel att kunna se informanterna i ett videosamtal under intervjun eftersom en telefonintervju inte ger tillåtelse till kroppsspråk som en del av kommunikationen. Grundtanken och effekten av intervjuer genom videosamtal var möjligheten till en tydligare indikation om vad informanterna kände sig bekväma eller obekväma med att svara på och minskade risken för otydligheter.

4.2 Metodens förtjänster och begränsningar

Metodvalet har inneburit att denna studie inte har kunnat mäta eller generalisera några slutsatser utifrån den datan som framkommit. Studien som utförts har dock inte påverkats negativt av detta, eftersom syftet var att djupdyka i informanternas erfarenheter snarare än att generalisera. Eriksson-Zetterquist & Ahrne (2013;56) skriver att intervju som metod på många sätt är en oslagbar sådan eftersom den innebär att forskaren på kort tid kan ta del av många personers reflektioner om den aktuella problematiken eller det fenomenet som ska undersökas. På så sätt har det varit möjligt att skapa en djupare förståelse för det undersökta fenomenet. Eriksson-Zetterquist & Ahrne (2013;56) skriver vidare att ett problem med intervju som metod dock är tolkningen vad informanterna berättar. Det vill säga, den egentliga betydelsen av det som sägs. Det finns därför en risk för diskrepans mellan vad forskaren uttolkar och vad informanten menar. Detta kan påverkas av de eventuella förväntningar forskaren har på studiens resultat och syfte. I följande studie har denna effekt aktivt motverkas i arbetet av intervjuguiden då den omarbetats flertalet gånger och frågorna breddats för att inte vara ledande.

Bryman (2011;594) skriver om fördelar och nackdelar med personliga intervjuer online. Valet att använda videosamtal framför telefonintervjuer eller chattintervjuer har bidragit till en viktig fördel; vikten av att se intervjupersonens kroppsspråk, som gett möjlighet att kunna tolka vad som inte sägs i ord och till exempel känna av om en fråga uppfattats som känslig. En av de absolut största fördelarna med Skype-intervjuer för studien är att just de informanter som tillfrågats arbetar med att lägga upp videos och därför är bekväma framför en kamera och trygga med att tala till kameran.

Att använda Skype har inneburit en förlitan till tekniken och ett stabilt wi-fi, vilket har skapat några mindre problem under intervjuerna. I en av intervjuerna försvann några meningar då mottagningen försämrades under intervjun och två av samtalen bröts. Det innebar dock endast att vi ringde upp igen och återgick till intervjun. Skype-intervjuer hade även en geografisk fördel då informanterna har kunnat vara utspridda i hela landet. Eftersom samtalen skett via datorn har det inte heller krävts någon restid till en eventuell mötesplats vilket inneburit en större chans att informanterna hittat en lämplig tid för intervjun.

Eriksson-Zetterquist & Ahrne (2013;45) skriver att tid och plats för intervjuer kan påverka informanternas svar. T.ex. om intervjun hålls på jobbet kan informanten vara mer indikerad att svara på ett sådant sätt så att hen framstår som en god medarbetare. Eftersom syftet med studien berört känsliga ämnen som psykisk hälsa och utanförskap, har det varit av vikt för det etiska förhållningssättet att informanten har befunnit sig i sitt hem eller på annan trygg plats. Genom att på förhand delge informanterna information om de ämnen som skulle beröras under intervjun gavs möjlighet att de själva kunde bestämma platsen för intervjun. Därför ansågs fördelarna med Skype-intervjuer ha vägt upp nackdelarna för studien.

4.3 Urval

För studien valdes ett målinriktat urval (Bryman, 2011;392). Ett målinriktat urval syftar till att välja ut deltagare strategiskt som anses relevanta för det syfte och frågeställningar studien har. Det är alltså inte ett sannolikhetsurval som går att generalisera från. Detta för att studien har frågeställningar riktade direkt till den gruppen människor som väljer att tala om sitt mående på YouTube. Eftersom ämnet är specifikt och relativt utforskat fanns endast ett fåtal individer som kunde tillfrågas. Urvalet skedde med en viss förförståelse om att informanterna var relevanta för studien. Valet att göra ett målinriktat urval var avgörande för att studiens frågeställningar skulle kunna besvaras. Ett mail sändes till de mailadresser som informanterna uppgivit på sin YouTube sida med information om studien och de etiska riktlinjerna studien följer (se Bilaga 2). Ett påminnelsemail sändes ut till de som inte svarat på det första utskicket. Informanterna har sedan svarat vid intresse för studien. Totalt har sex personer intervjuats.

De deltagare som intervjuats var personer över 18 år som har en YouTube-kanal och regelbundet lägger upp videoklipp. Ett val att endast intervjua myndiga personer gjordes eftersom det ansågs vara av etisk vikt när känsliga ämnen om mående skulle beröras. Att tala med minderåriga om dessa ämnen skulle bli mindre etiskt försvarbart då det fanns vuxna intervjupersoner att tillgå. Urvalet avgränsades genom kravet att informanten ska ha varit en aktiv YouTuber under minst 6 månader samt ha minst 5000 följare. Dessa kriterier sattes för att kunna försäkra att informanterna hunnit bilda sig en uppfattning om YouTube som community och tagit del av de perspektiv som intervjufrågorna krävt. Berg (2013;125) skriver att det är viktigt att skilja på nätgemenskap (online communities) och gemenskap på nätet (community online) när en genomför vetenskaplig forskning om internet. Skillnaden är att den första endast existerar online, medan den senare även existerar offline. Den genomförda

studiens utgångspunkt syftar endast till nätgemenskap, alltså online communities, där samspelet mellan YouTuber och tittare endast sker online. Berg (2013;125) skriver vidare att dessa två ofta samspekar och att det sällan går att göra en ren uppdelning. Detta är något som framkom tydligt under studien men merparten av en YouTubers följare känner endast denne online. För att en informant ska ha varit relevant för studien har endast YouTubers som någon gång pratat om sitt mående och/eller personliga problem på sin kanal kontaktats. Begreppet "personliga problem" har definierats som något de själva, i videoklippen, uttryckligen sagt varit tufft eller svårhanterligt i deras liv. Det är av stor vikt att detta framkommit i ett eller flera videoklipp eftersom en del i det som undersökts är hur informanterna upplevt värdet att prata om sina problem online. Det har dock inte varit ett krav att temat psykisk ohälsa eller personliga problem är huvudfokus på YouTubers kanal.

4.4 Metodens tillförlitlighet

Som Bryman (2011;352) skriver är *validitet* och *reliabilitet* viktiga för en studies trovärdighet. En god validitet säkerställer att studien mäter det den säger sig mäta och en god reliabilitet säger att studien är genomförd på ett sådant tydligt och strukturerat sätt att den går att replikera. Dessa termer är dock utvecklade främst för en kvantitativ ingång och kan därför skapa problem i kvalitativ forskning då semi-strukturerade intervjuer som metod innebär att intervjuerna kommer att bli olika, vilket påverkar replikerbarheten. Därför kan kvalitativa studier behöva alternativa kriterier för bedömning. Förslag till kvalitativa kriterier är tillförlitlighet och äkthet (ibid., 353).

Eftersom det i studien är forskarna som utfört intervjuerna finns en risk för att omedvetet ha påverkat informanterna under intervjuerna. Detta har funnits i åtanke för att undvika styrning mot de förväntningar som fanns på studiens resultat. Det har även varit av vikt att upprätthålla ett professionellt förhållningssätt gentemot informanterna utan att frångå ämnet.

Förhållningssättet förebygger även att intervjuerna har övergått i, eller liknat ett terapisaftal. Eftersom flera av de videoklipp som lagts upp av informanterna har studerats innan, har en medvetenhet om att inte ställa ledande frågor baserade på innehållet i de videoklippen funnits. Samtidigt har det funnits en fördel med att visa ett intresse för det arbete informanterna lagt ner på sina videoklipp i skapandet av en god rapport. Med hänsyn till de ovanstående resonemangen har förförståelsen och kunskapen om intervjupersonerna kunnat användas utan att kvalitén på intervjuerna har påverkats negativt.

4.5 Analysmetod

Materialet från de kvalitativa intervjuerna kodades genom att identifiera gemensamma teman utifrån vad som framkommit. Det har inneburit att teoriavsnittet har utformats parallellt med data-analysens process för att bli överensstämmande och tydlig. Teorierna har därför valts efter kodningen för att matcha de teman som visade sig vara centrala i resultaten. Som första steg transkriberades de inspelade intervjuerna genom att skriva ner allt som sagts. Kodningens process startade i en öppen kodning av det transkriberade materialet (Bryman, 2011;513). Kategorier har skapades sedan baserat på de frågeställningar som följer studiens syfte. Därefter gjordes kontinuerliga jämförelser (ibid., 517) där skillnader och likheter mellan kategorierna och intervjupersonerna kartlades.

4.6 Etiska överväganden

Som nämnt ovan gjordes valet att endast tillfråga personer som är fyllda 18 år eftersom de är myndiga och själva kan ta ställning till om de vill medverka i studien. Syftet med studien delgavs innan intervjun. Nackdelen med att ha delgivit intervjupersonerna syftet med studien är risken att informanterna svarat i enlighet med syftet. De etiska resonemangen krävde dock att detta gjorde detta för att garantera att deltagarna inte ställer upp på något de inte vill vara en del av. Steget är för studien synnerligen viktigt eftersom personligt ämne har tagits upp som kan kännas känsligt att dela med sig av. Hänsyn har tagits till att intervjupersonerna kan vara en utsatt grupp eftersom de pratar om sitt mående. Som argument för att det är etiskt försvarbart att ha intervjuat de medverkande informanter som pratar öppet om sitt mående på YouTube, kan sägas att de redan valt att publicera samma berättelser för en allmän publik. Personer som kan antas vara i behov av professionell hjälp men uttrycker att de i nuläget inte erhåller detta har dock uteslutits. Om dessa fakta skulle ha uppenbarats så sent som under intervjun skulle dessa personer ha eliminerats från studien. Denna situation uppstod dock inte. Eftersom det ansågs viktigt att framstå som forskare och inte som terapeuter har frågorna ställts på ett sätt som har fenomenet YouTube i fokus. Frågor som inte kunnat relateras till YouTube och syftet med studien har därför inte ställts.

Deltagarna fick innan intervjun ett informationsmail där de etiska riktlinjerna var inkluderade. Under videosamtalet med intervjupersonerna och innan intervjuns start lästes dessa riktlinjer även upp för att säkerställa att de framgick tydligt. Muntligt samtycke om deltagandet i studien och tillåtelse om inspelning av intervjun efterfrågades och spelades in. I samband gavs

informerarna ett muntligt löfte om att de etiska riktlinjerna för sekretess kommer att följas och information de delgett under intervjun inte kommer att spridas.

För att försäkra att samtalet avslutades utan att intervjupersonerna kände något obehag, ställdes några utvärderande debriefing-frågor efter avslutad inspelning. Information om att de när som helst har rätt att dra tillbaka sitt deltagande i studien gavs ytterligare en gång. Materialet har inte och kommer inte att inte användas i annat syfte. Ljudfilerna som spelats in har raderats. Faktorer som informationsgivande, samtycke, konfidentialitet och nyttjandekravet är krav från Vetenskapsrådet (u.å.) för att korrekt kunna genomföra en vetenskaplig studie i socialt arbete. Dessa har följts under utförandet av studien. I resultatdelen har informanterna oidentifierats genom att benämna dem som intervjuperson 1, 2, 3, 4, 5 och 6. Citat som direkt skulle kunna kopplas till en specifik person har omformuleras eller helt uteslutits i resultatdelen. Citaten har dessutom skrivits om från talspråk till ett mer läsvänligt språk utan att ändra dess syftningar eller innebörd.

4.7 Arbetsfördelning

Studien har skrivits och genomförts av de två personer som finns nämnda på studiens titelblad. Intervjuerna genomfördes gemensamt dock med en person som ansvarig för respektive intervju vilka fördelades till tre intervjuer var. Efter varje intervju fördes gemensamt en diskussion kring de ämnen som formade de tre huvudområdena i resultat- och analysdelen. Det skrivande arbetet fördelades sinsemellan författarna. Detta parallellt med diskussioner om innehållet i respektive del för att behålla en röd tråd och ett gemensamt synsätt på uppsatsens innehåll.

5. Resultat och analys

Totalt utfördes sex intervjuer via Skype. Efter transkriberingen kodades intervjuerna och tre centrala teman uppenbarade sig i samtliga intervjuer. Dessa teman var: identitet, socialt stöd och socialt arbete. I följande avsnitt diskuteras resultaten med hjälp av teori och tidigare forskning inom respektive område. Resultaten presenteras genom utdrag i form av citat från intervjuerna.

5.1 Identitet

Ett av de tre större och mer övergripande teman som har framkommit som gemensamma för samtliga informanter är identitet. Det kan vara en följd av att sociala medier idag är basen för hur vi uttrycker vår identitet offentligt (Gilpin, 2011;246) vilket är något som informanterna är väl bekanta med. Detta eftersom samtliga har varit aktiva användare av YouTube i minst sex månader. Många har dessutom varit aktiva i flera år på andra sätt än via YouTube som t.ex. bloggar. Människors identitet kan ur ett socialpsykologiskt perspektiv förstås som något där en person både tydliggör sin individualitet och självständighet samtidigt som en markerar sitt tillhörande till en grupp (Johansson & Lalander, 2013;105). Sett ur det perspektivet kan skillnader ses i hur informanterna talar om sin identitet, framförallt sin identitet online, men samtliga av våra informanter har varit överens om att de själva skapar och påverkar sin identitet gentemot sina tittare. Att använda sig av YouTube för att uttrycka sig kan relateras till det ovan nämnda begreppet "spegel-själv" (Holt et al., 2012;516). När informanterna lägger upp en video och får direkt feedback, blir det en spegling som hjälper dem förstå och definiera sig själva och sin identitet. Detta eftersom feedbacken ges inte bara på innehållet i videon utan även på hur de uppfattas som personer i den.

Äkthet

Att vara äkta eller inte är något som har framkommit vara en viktig del av det arbete en YouTuber lägger ner på sin kanal. Kimmons (2014;95) skriver att det ställs olika förväntningar på användarna beroende på vilken online-plattform de använder sig av. Precis som på andra sociala medier finns riktlinjer för hur användare på YouTube ska uppföra eller föra sig. Detta har påverkat hur informanterna upplever användandet av YouTube som plattform när de talar om sitt mående online. I tillägg har det framkommit att det verkar finnas olika riktlinjer för hur olika typer av kanaler på YouTube borde framstå. Beroende på vilken typ av video en YouTuber lägger upp tillhör hen en kategorier av YouTubers.

Intervjupersoner 1, 2, 3 och 4 har YouTube-kanaler de själva beskriver som livsstils-kanaler eller personliga vloggar. Alla fyra har uttryckt att de vill visa hela sanningen, och inte spela en konstruerad roll. Detta lyfter Intervjuperson 4: "Jag ville visa att allt egentligen inte är så bra som det ser ut att vara och det är väl det, asså det är ju så livet är". Även nedanstående citat visar på vilken typ av kanal respektive informant vill förmedla:

Jag ville att folk skulle veta mer om mig [...] Finns ju folk som har det liksom som jag [som inte har en familj] men många vet inte om det. Många tror ju liksom att alla har det som dom själva. (Intervjuperson 3).

Man snackar väl om problem man har haft och lite hur man hanterat det eller att man visar att man inte är ensam om det. Alltså, jag gör videos i hopp om att någon där ute ändå känner igen sig. (Intervjuperson 2).

Ovanstående citat kan kopplas till Lawlers (2008) resonemang om tanken att *vara* och *göra* en identitet. Det finns en bild av att det existerar ett "sant jag" som en ska eftersträva, vilket de informanter med livsstilsvloggar även bekräftar. De är måna om att de framstår som äkta i sina videoklipp och att det inte finns en diskrepans mellan deras "sanna jag" och som de visar upp i sina videoklipp. Detta kan även ses när intervjuperson 2 beskriver de eventuella negativa effekterna av att prata om sitt mående på YouTube:

Det är ju att jättemånga kan tro att man ljugar för att få uppmärksamhet, för det finns ju de som har problem och ljugar ganska mycket för att få den uppmärksamheten. Så man är väl någonstans rädd där att man öppnar upp sig med hela sitt hjärta men får tillbaka skit om att du hittar bara på det här. (Intervjuperson 2).

Ur ett identitetsperspektiv ligger rädslan i att uppfattas som falsk, alltså att någon upplever en diskrepans mellan deras videoklipp och deras "sanna jag". Som Lawler (2008;106) beskriver kan personen anklagas för att vara falsk och oäkta om det finns ett glapp mellan att vara och att göra sitt sanna jag. Det kan då upplevas som att personen försöker lura sin omgivning. Intervjuperson 3 beskriver samma rädsla: "Jag var superrädd över att, ja men, att folk skulle hoppa på mig för det jag sa liksom, att jag bara lade upp det för uppmärksamhet". (Intervjuperson 3).

Upplevelsen av att vara rädd för att inte anses som "äkta" delas inte av alla informanter. Intervjuperson 5 har en kanal som främst är inriktad på gaming och spel med endast en video där hen pratar öppet om sitt mående. Intervjuperson 5 har uttryckt att hen: "blir en annan person när kameran kommer på" (Intervjuperson 5) och berättar att hen har skapat en identitet online som är på ett visst sätt: "jag har ju ändå kommit upp till 30 och beter mig liksom som en 16-17 åring ibland på video" (Intervjuperson 5). Informanten är väldigt tydlig med att det är en fasad och på vilket sätt hen ska vara på sin kanal. Intervjuperson 5 talar ingenting om att vara "äkta" på sin kanal. Det blir extra intressant då frågan ställdes om det fanns några

farhågor innan hen la upp sin första video där hen talar om sitt mående, i detta fall, sin psykiska sjukdom;

Jag var jätterädd... Dels för att jag tänkte att jag kommer förlora min image, jag kommer förlora prenumeranter som jag har kämpat väldigt hårt för att få upp... Jag trodde att folk mer skulle skriva: men åh vad du är mesig, vad töntig du är, dra åt helvete. (Intervjuperson 5).

Intervjuperson 5 talar här om sin image och farhågor över att byta karaktär. Informanten beskriver att hen går från att spela en roll till att bli äkta i videon där hen tar upp sitt mående. Detta kan kopplas till teorin om avvikelse (Johansson & Lalander, 2013;136), identitetsteori (Tajfel & Turner, 1979) och självkategoriseringsteori (Turner, 1987) där människor identifierar sig med de grupper de tillhör och de grupper de inte tillhör. Intervjuperson 5 tillhör en grupp där hen själv säger att hen agerar inom normen för den gruppen: “jag kanske har en image som lite macho, lite halv-kaxig, lite tatueringar på kroppen och så gör jag mina såhär lite halvvilla videos” (Intervjuperson 5) för att sedan bryta mot det idealet och prata om sin psykiska ohälsa. Inom socialpsykologin finns det fyra kategorier för avvikelse. Det Intervjuperson 5 beskriver kan tydligt kopplas till två kategorier “att tillhöra en social kategori/grupp som anses problematisk” och “att ha karaktärsdrag som inte syns, men som om de avslöjas blir till ens nackdel”. (Johansson & Lalander, 2013;137). Enligt socialpsykologisk teori är avvikelse negativt eftersom människor i grunden är sociala varelser som vill tillhöra. Avvikelse förenas därför med uteslutning (ibid., 105). De ovanstående kategorierna kan hänvisas till att Intervjuperson 5 i det här fallet öppnade sig om sin psykiska ohälsa och avvek från sin karaktär, som både är en kategori som anses problematisk och karaktärsdrag som inte syns (ibid., 105). Detta kan förklara rädslan som Intervjuperson 5 uttryckte inför att publicera det videoklipppet.

Även intervjuperson 1 talar om sin identitet i relation till sin psykiska ohälsa: “Jag känner mig som en förebild när det kommer till psykisk ohälsa för jag har ändå något sådär lyckats fastän jag fortfarande dras med det” (Intervjuperson 1). Hen beskriver en tabu och de eventuella förutfattade meningar som existerar kring psykisk ohälsa. Detta kan ses när hen använder ordet “fastän”, vilket tyder på känslan av att det är avvikande och negativt att tillhöra den gruppen.

Att vara en förebild

Ur ett identitetsperspektiv och framförallt genom "spegel-jag" teorin (Holt et al., 2012;516) är begreppet förebild intressant och någonting som var framträdande i intervjuerna. Ordet förebild syftar främst på att vara en person som andra människor ser upp till. Samtliga informanter sa att de antingen såg sig själva som förebilder eller att de dagligen får höra från tittare att de är förebilder. Intervjuperson 3 uttryckte att hen flera gånger om dagen via meddelanden och kommentarer på sina videos får bekräftat att hen är en förebild. Informanten uttryckte samtidigt att: "jag är ju bara jag" (Intervjuperson 3) och valde att själv inte kalla sig förebild. Informanterna har som bekant minst 5,000 prenumeranter på YouTube för att de ska vara kvalificerade för studien. Några hade upp emot 40,000 prenumeranter, vilket innebär att de når en stor mängd människor med sina videoklipp. Samtliga informanter har också valt att prata om sitt mående. En del väljer att prata om sin psykiska ohälsa för att bryta en tabu, andra berättar om sin historia och saker som tynger dem. De upplever alla att detta har resulterat i att de fått kommentarer och meddelanden från människor som känner likadant och vill ha stöd och råd. Detta kan ses som ett tecken på att de människor som skriver och öppnar upp sig för informanterna ser upp till och litar på att de kan vara ett stöd. Så per definition skulle vi kunna anta att samtliga informanter är förebilder för någon.

Teorin om människors "spegel-jag" menar att en inkorporerar andras syn på sig själv i den egna identiteten och att stora delar av hur en ser sig själv formas i jämförelsen med andra människor (ibid., 516). Informanterna ställer sig olika till tanken på att vara en förebild där vissa har inkorporerat det i sin identitet och andra inte. Följande citat visar hur två av informanterna har, efter att ha blivit speglade som förebilder, tagit responsen till sig och det sedan påverkat dem till att sedan agera som förebilder. Intervjuperson 1 talar om sitt agerande då hen fick höra från flera håll att hen var en förebild "helt plötsligt kände jag ett enormt ansvar för helt plötsligt så fick jag en yngre publik än vad jag var van vid och sen kände jag att jag har möjligheten så varför inte?" (Intervjuperson 1). Intervjuperson 1 kände ett ansvar som förebild och valde sedan att agera utefter rollen. Även Intervjuperson 5 visar ett ansvarstagande över sin roll som förebild med citatet: "Har man en röst som blir hörd så varför inte passa på att göra någonting positivt av det och inte liksom bara lala bort det" (Intervjuperson 5). Intervjuperson 5 fick likt Intervjuperson 1 också responsen att hen var en förebild. Citatet visar att hen ville ta ansvar och göra någonting positivt av det faktumet. Detta tyder på hur responsen de får på sina videoklipp påverkar dem både sättet de ser sig själva på och hur de agerar efter det.

5.2 Socialt stöd

Socialt stöd är något alla människor behöver, oavsett klass, ålder, kön etc. Socialt stöd kan definieras som; emotionellt, materiellt eller informationsgivande stöd från andra människor (Kenrick, Neuberg & Cialdini, 2007;229). Det blev tydligt efter kodningen av intervjuerna hur det sociala stödet är ett genomgående tema. Syftningen görs då till hur interaktionen mellan tittare och YouTubers sker där stöttande kommentarer och svar på dessa är grunden. Det sociala stödet sker därför åt två håll där tittaren känner stöd genom att lyssna på någon som har samma erfarenheter och YouTubern i sin tur får bekräftat att det finns fler i samma situation. Det har framkommit genom intervjupersonernas berättelser att många unga tittare inte har någon vuxen eller professionell att prata med: ”de flesta var ju i samma situation som jag var i - att jag inte hade någon vuxen i min närhet” (Intervjuperson 1). Därför blir många gånger det sociala stödet på YouTube mycket betydelsefullt. Det sociala stödet kan till och med sägas vara det allra viktigaste för välmående i en människas liv (Angelöw, Jonsson & Stier, 2015;229). Angelöw, Jonsson och Stier skriver att personer som spenderar mer tid med sina vänner är betydligt lyckligare än de som inte gör det. Men som Brusilovskiy et al. (2016) skriver kan dessa relationer ske med samma effekt på sociala medier. Vikten av det sociala stödet på sociala medier blir tydlig i intervjuerna med flera av informanterna. Intervjuperson 3 sätter fingret på dess betydelse när hen berättar om vad tittarnas kommentarer betyder.

Jag kan inte sluta le helt ärligt. Jag läser gärna kommentarerna om och om igen för att liksom... Ifall jag inte haft en bra dag går jag in på kommentarerna och läser dom och då vänder hela dagen och blir bra igen. (Intervjuperson 3).

Intervjuperson 3 beskriver här hur hen använder kommentarerna som ett verktyg i vardagen för att bli på gott humör. Det blir ett tydligt exempel på hur det sociala stödet sker när helst personen vill och inte bara vid direkt kontakt med en annan människa.

Att slippa känna sig ensam

Samtliga intervjupersoner nämner på olika sätt att det är skönt att inte behöva känna sig ensam med sitt mående: ”Det är bara så skönt att bara kunna prata ut sig och sen ha så många människor som kanske förstår” (Intervjuperson 4); ”och då var det många som skrev att ’gud vad skönt att du berättar det’ och ja men du vet ’jag har också det...’” (Intervjuperson 1); ”Det kändes bara på något sätt så här; åh, vad skönt att jag inte är ensam” (Intervjuperson 5).

Intervjupersonerna ovan beskriver på tre olika sätt hur bekräftelsen från andra som känt på ett liknande sätt betyder mycket. Samtliga nämner ordet "skönt" vilket tyder på en känsla av lättnad som uppstår. Att få den bekräftelsen i form av förståelse och känslan av gemenskap med människor som upplevt något liknande är något som Topor & Borg, (2008;121) skriver om som mycket viktigt för den psykosociala hälsan. Det finns en väsentlig skillnad mellan professionella relationer och relationer mellan personer som bär på samma erfarenheter. Att utbyta erfarenhetsbaserade tips kring hanterandet av psykisk ohälsa är något som många värderar högt (ibid., 122). Även intervjupersonernas tittare har i kommentarer fått veta att andra också blir lättade av att inte behöva känna sig ensamma: "de gav mig så fin respons och liksom sa till mig 'snälla fortsätt berätta det här för jag behöver höra det här, jag behöver veta att jag inte är ensam'." (Intervjuperson 2).

Gemenskapen blir också tydlig vid frågan om vilken roll tittarna har för intervjupersonerna: "Jag ser inte dem som 'fans' som folk kallar det [...] de är mina bästa vänner så är det bara, de är min familj" (Intervjuperson 3). Att informanten använder ord som "bästa vänner" och "familj" bidrar till en tydlig uppfattning om att tittarna är några av de viktigaste personerna i hans liv. Intervjuperson 5 berättade om gemenskap som: "då blir det ju något som man kan jobba på tillsammans". Ordet "tillsammans" får en tydlig positiv klang. I synnerhet eftersom det blir en direkt motsats till ordet "ensam" som i tidigare citat nämnts vara en oönskad tillvaro.

Angelöw (2015;243) beskriver likhet som en viktig faktor för varför människor dras till varandra. Precis som intervjupersonerna beskriver ovan, kan YouTube bryta en eventuell social isolering. Att bryta social isolering är som bekant en slutsats som även Naslund, Grane, Aschbrenner & Glyn (2014;6) poängterar i resultaten från studien om socialt stöd på YouTube. Naslund et al. (2014) beskriver även att utbytet av erfarenheter på YouTube en naturlig effekt av teknikens utveckling eftersom människor i alla tider har sökt sig till andra likasinnade för socialt stöd. Målet att skapa en gemenskap på YouTube beskrev intervjuperson 4 så här: "en jättebra plattform att nå ut till människor, vad det än är, oavsett mående eller om det är komedi". Hen berättade vidare att: "det är inte min YouTubekanal utan också deras", där hen poängterade att det är samspelet med tittarna som kommer i centrum. Intervjuperson 4 ser även tittarnas interaktion med varandra som ett mål och en effekt av att uppehålla sig på just YouTube.

Viktigt är att belysa hur interaktionen mellan tittare och YouTuber stärker hopp om att det kommer att bli bättre och att svåra situationer är hanterbara: ”Jag vill försöka få fram liksom att våga ta det där steget och ta hjälp [...] jag är jätteglad för att jag faktiskt fick hjälp” (Intervjuperson 3). Att hålla hoppet uppe och gemensamt stötta varandra när någon är på väg att tappa hoppet är något som kan vara livsavgörande (Topor & Borg, 2009;50f). I de allra flesta kommentarer på YouTube som Naslund et al. (2014) analyserade finns stöttande kommentarer till YouTubern som förmedlar hopp. Mer specifikt sammanfattar Pereira, Quinn, & Morales (2015) sina resultat med att 8 av 9 kommentarer var positiva när personer berättade öppet om sina ätstörningar på YouTube. I vår studie blir det även tydligt hur utbytet av hopp sker ömsesidigt. När intervjuperson 5 svarar på tittares kommentarer skriver hen: ”Kämpa på liksom, det blir bättre, det har kunnat bli bättre för mig. Alltså, jag skrev mer stöttande kommentarer liksom; jag finns här. Jag har samma problem, tillsammans är vi starka”. Tittare och YouTuber erbjuder alltså varandra socialt stöd i de problem som de delar. Pereira, Quinn, & Morales (2015) hävdar att det sociala stödet på YouTube sker lika mycket åt båda håll. Tittare stöttar med kommentarer och YouTubern säger ofta uttryckligen i sina videoklipp att andra gärna får be om deras tips och råd (ibid.).

Det sociala stödet har i vår studie även visat sig påverka livet offline. Precis som Brusilovski et al. (2016) beskriver, kan användandet av sociala medier även öka samhällsdeltagandet utanför de sociala medierna. Många intervjupersoner i vår studie berättade om hur livet utanför YouTube också har förändrats sedan de började lägga upp personliga videoklipp på YouTube. Intervjuperson 4 beskrev detta tydligt genom att hen: ”har haft många vänner som inte heller vetat om mitt mående innan eller vissa saker som sagt på YouTube och då har det blivit lättare att vara mer öppen gentemot dem också”. En annan informant berättar om sin tillvaro utanför YouTube:

Det har faktiskt gjort det så himla enkelt för idag kan jag faktiskt istället för att säga ‘nej, gud jag håller på att få migrän’ för att bli ensam utan idag kan jag säga ‘nej men jag har en dålig dag’. (Intervjuperson 1).

Att ha långvariga relationer med vänner och/eller familj är något som främjar välmående vid sämre mående (Topor & Borg, 2009;99f). Intervjuperson nummer 2 berättar att hen har träffat onlinekontakten även offline:

”Jag har träffat så många nu som har varit med om samma” (Intervjuperson 2). Det blir tydligt hur onlinekontakter och offlinekontakter är lika viktiga för många och gränsen mellan dessa

relationer har blivit allt mer suddig. Enligt Angelöw, Jonsson & Stier (2015;132) finns inget som tyder på att det ena skulle vara mer betydelsefullt eller positivt än det andra, de är lika viktiga och kan båda uppfylla en människas sociala behov (Brusilovskiy et al., 2016).

YouTube som terapi?

Informanterna fick frågan om inspelningen och publiceringen av videoklippen på något sätt har hjälpt dem eller förändrat deras liv. Ett par informanter drog då direkta liknelser med terapi: ”Det känns precis som att prata liksom med en psykolog, bara... Ja, men bara prata ut liksom, det är terapi för mig att prata med en kamera” (Intervjuperson 3). Här gör Intervjuperson 3 en liknelse med att gå i terapi vilket indikerar på tydliga positiva effekter för den psykosociala hälsan. Intervjuperson 6 beskriver i citatet nedan varför det är fördelaktigt att prata ut framför en kamera:

Jag har väldigt svårt att prata när någon face to face. Ja, men om känslor och saker jag har varit med om. [...] Jag har pratat med psykologer men det har aldrig funkat men att öppna mig på youtube är liksom... Det har funkat för jag får det här att fler har varit med om samma sak. Jag vet inte, det är något speciellt med att bara få öppna mig och prata till en kamera. (Intervjuperson 6)

Intervjuperson 6 berättar i citatet att hen testat att prata med en psykolog men att det finns andra fördelar med att prata framför en kamera. Pereira et al. (2015) diskuterar i sin studie hur en del människor inte vill få den direkta feedbacken en får under terapisaamtal. Pereira et al. (2015) föreslår i en avslutande teori att videoinspelning kan vara ett bra första steg för personer som tidigare inte vågat öppna sig för någon annan ansikte mot ansikte. Socialt stöd online kan dessutom sägas vara lika fördelaktigt och naturligt som ett möte offline (Angelöw, Jonsson & Stier, 2015;132).

Även om inte ordet terapi nämns uttryckligen av alla intervjupersoner, finns uttalanden som talar för att inspelningen i sig har bidragit till något positivt för det egna måendet: “Jag märker att jag mår mycket bättre av att prata ut om det också och vara mer öppen, för det blir så mycket bättre videos då också istället för att man håller så mycket saker inom sig.” (Intervjuperson 4). Här beskriver Intervjuperson 4 hur det för egen del känns lättande att sätta ord på sina egna känslor. Berättandets effekt för hantera något som varit svårt beskrivs ha en

positiv effekt för den psykiska hälsan då tankar och känslor får ett mer greppbart sammanhang (Lawler, 2008;17).

Inom psykosocialt arbete är en god relation mellan terapeut och klient en förutsättning för behandlingens effekt (Bernler & Johnsson, 2001;137f). Ibland kan gränsen mellan vad som är relation och behandling vara suddig, just eftersom vikten av en god relation till klienten är den största grundstenen för en lyckad behandling. Den grundstenen byggs upp genom empati och att uttrycka förståelse (ibid., 140). Därför kan den empati och förståelse som utbyts i kommunikationen mellan YouTuber och tittare liknas med en av de största grundstenarna för en lyckad terapi. Det blir med detta resonemang inte långt till tanken om att som YouTuber uppleva en terapeutisk effekt av att tala ut inför en publik. Förståelsen och empatin syns i uttryck av Intervjuperson 3 som: ”Det är folk som berättar deras historia om att de har haft samma problem eller liksom liknande problem [...] det är liksom bara kärlek”. Att kommunicera med personer som har liknande problem, gynnar den förståelse som Intervjuperson 3 beskriver ovan. Pereira et al. (2015) bekräftar i sin studie att det är ofrånkomligt hur betydelsefull förståelsen från personer som varit med om liknande händelser eller problematik kan vara. I tillägg är det just de stöttande kommentarerna och förståelsen som till stor utsträckning driver personer att öppna sig privat på YouTube (Naslund et al., 2014). Den positiva effekten för det egna måendet beskrivs i någon form av alla intervjupersoner. Intervjuperson 3 berättar: ”Jag känner mig så, förlåt, jävligt mycket starkare än vad jag någonsin känt mig”.

För Intervjuperson 4 var det kreativt skapande som från början var drivkraften till att lägga upp videoklipp: ”Det var liksom ett bra tidsfördriv [...] det var liksom verkligen någonting som fick mig att må bättre vid det tillfället för jag mådde inte så bra” och berättar vidare att hen: ”fastnade mycket för redigeringen”. När hen sedan börjat bli mer personlig utvecklades de positiva effekterna ytterligare: ”jag tror det bara är så skönt att man kan sitta och prata ut sig till en kamera” (Intervjuperson 4). Här kan en återigen se tydliga kopplingar till hur narrativ terapi till en förståelse om sig själv i relation till omvärlden (Lawler, 2008;17). Kopplat till informanternas utsagor blir det förståeligt hur berättandet i sig kan bidra till en känsla av lättnad och göra tankar mer greppbara. Det bör dock klargöras utifrån informanternas utsagor att upplevelsen av vad det är som bidrar till det förbättrade måendet skiljer sig. Men det faktum att inspelningen och publiceringen av videoklipp på YouTube bidrar till förbättrad psykosocial hälsa är gemensamt för samtliga informanter.

5.3 Socialt arbete

Under kodningen av intervjuerna framkom att ett centralt tema var socialt arbete. Det blev tydligt att intervjupersonerna utför ideellt socialt arbete som grundar sig i att de har en YouTube-kanal. Informanterna uppgav att de, sedan de öppnat sig personligt på YouTube, fått kommentarer på sina videoklipp och tagit emot privata meddelanden. De privata meddelanden, som majoriteten av informanterna erhållit, skickades även till andra sociala medier som Facebook, Instagram och Snapchat. I dessa meddelanden ber personer om råd, tips och rekommendationer. I de meddelanden som skickas av tittarna delar de ofta med sig av egna erfarenheter av sämre mående och kriser. Informanterna uppgav i tillägg att många tittare som skriver meddelanden antyder att de har försökt eller inte vill vända sig till någon professionell. De vill prata med någon som verkligen förstår och har alltså därför skrivit till just dem. Samtliga intervjupersoner berättade om hur de försöker svara så gott de kan när tittare ber om deras hjälp. Intervjuperson 6 beskriver här hur hen går tillväga när hen mottar meddelanden från tittare:

När folk skriver personligen till mig så brukar jag oftast svara och [...] [jag] försöker dra det från mina egna erfarenheter och på något vis att hjälpa dom. Jag försöker svara på de flesta, få dem att inte känna sig ensamma och få dem att förstå att det finns så många fler som kan stötta varandra. (Intervjuperson 6).

Det faktum att informanterna väljer att svara på meddelanden och hjälpa de som tar kontakt, är socialt stöd som kan kopplas till föregående avsnitt. Med hänvisning till volymen, mängden människor, de har kontakt med och hjälper gör att det snarare kan anses vara en form av socialt arbete där de kommer i kontakt med människor med olika typer av problematik, allt från psykisk ohälsa till familjeproblem till fysisk misshandel. YouTube-ns roll blir att guida de som skriver utifrån deras egna upplevelser och kunskap.

Börjeson (2009;63ff) skriver om ideellt socialt arbete som något av det viktigaste ett samhälle har. Det kompletterar det professionella sociala arbetet och uppstår ofta genom ett brinnande engagemang för ett visst problem eller vissa typer av människor (ibid., 64). Engagemanget är något som framkommit ur intervjuerna, där många talar om vikten av att bryta tabu och våga visa sig sårbara. Detta, för att andra ska veta att de inte är ensamma om att gå igenom svåra saker. Att informanterna som en konsekvens blir en form av förebilder som får möjlighet att

hjälpa och guida andra människor är något samtliga informanter ställer sig positiva till. Detta märks i följande citat: “Väldigt många skriver till mig personligen och när jag svarar dom känns det som att jag har hjälpt dom på något sätt” (Intervjuperson 2); “Är det någon som behöver hjälp och skriver till mig på Instagram till exempel ett privat meddelande så svarar jag gärna” (Intervjuperson 3); “Bekräftelsen att jag faktiskt gör en skillnad, när jag får dom här breven inser jag hur viktig min roll faktiskt är, så det är ju fantastiskt!” (Intervjuperson 1). Dessa citat, från tre olika informanter, visar en positiv och välvillig inställning gentemot de meddelanden de får. Samtliga informanter uttryckte sig positivt gentemot de tittare som skriver personliga mail eller kommentarer på videos.

Det faktum att många människor väljer att vända sig till medmänniskor som befinner sig i samma situation kan förstås genom de berättelser informanterna delar.

Jag brukar få mail och meddelanden på Instagram där folk berättar hur dom har det och att dom är glada över att jag la upp min video [...] det är jättekul och det känns skönt att man kan nå ut till så många människor. (Intervjuperson 4).

Som exempel säger Intervjuperson 4 att hen får många privata meddelanden vilket stärker dennes känsla av att hjälpa. Att tittarna hör av sig till informanterna kan kopplas till Reinforcement-affect model (Bryne & Close, 1970) vars centrala delar argumenterar för att människor söker sig till andra som får en att må bra. Om en person inte har någon i sin närhet som befinner sig i en liknande situation kan denne genom sociala medier vända sig till en person med liknande erfarenheter för att söka kontakt. Det blir tydligt utifrån detta resonemang varför många väljer att ta kontakt med YouTubers som har uttryckt att de själva går igenom svårigheter.

Ovanstående resonemang kan kopplas till de positiva effekterna som hjälpan det i sig har för informanterna, vilket skapar en situation som är fördelaktig för båda parter. Människor som befinner sig eller har befunnit sig i en problematisk situation kan känna tillfredsställelse i att hjälpa andra. Det är fördelaktigt för personen i fråga eftersom erfarenheterna används som en tillgång i form av kunskap. En känsla av att vara behövd skapas just eftersom en besitter erfarenhetsbaserad kunskap (Topor & Borg, 2008;104). När informanterna guidar och stöttar utifrån dessa erfarenheter, utför de alltså inte bara viktigt socialt arbete, de mår dessutom bättre själva. Enligt det socialpsykologiska perspektivet uppstår altruism från en känsla av

empati men den egna höjda självkänslan är också en effekt av ett hjälpande beteende (Batson, 1991). Intervjuperson 4 berättar: “Jag tror att i samband med att jag växte som person och är öppen på YouTube så växer andra också”. Intervjuperson 4 beskriver alltså hur tittarna och hen tar hjälp av varandra vilket tyder på att hjälpandebeteendet gynnar båda parter.

Emotionell utbrändhet och risker

Det finns dock en problematik i att det stöd och råd informanterna ger sina tittare är dolt för omvärlden och sker genom privata meddelanden. Detta eftersom informanterna agerar utan några riktlinjer och erhåller inget eget emotionellt stöd eller vägledning från professionella, trots att de talar med så många människor. Barrón López DeRoda, Gallardo-Peralta, de La Fuente Roldán & Sánchez-Moreno (2015) skriver att emotionell utbrändhet är en stor risk för människor som arbetar med socialt arbete, detta beror till stor del på grund av den starka emotionella relationen som knyts mellan hjälparen och klienten. Därför finns också stödverksamhet på jobbet för de som arbetar med socialt arbete professionellt. Informanterna ger råd och stöd som kan jämföras med det stödet människor söker av familj eller vänner: “Idag är det jättemånga som ändå tycker att jag är som deras storasyster” (Intervjuperson 2). Eftersom ingen av informanterna är utbildade inom socialt arbete, beteendevetenskap eller liknande agerar de som medmänniskor vilket Intervjuperson 4 beskriver i citatet nedan.

Jag tror det är själva konsekvensen av att jag faktiskt öppnar upp mig som gör att folk hör av sig och att det är det som gör att de söker min hjälp. Jag har ju egentligen inte någon sådan här utbildning alls och det vet de ju om. Så jag vet inte, det känns väl bara skönt att man kan hjälpa människor överlag. (Intervjuperson 4)

Skillnaden mellan stödet familj och vänner ger och det informanterna gör är att informanterna ger socialt stöd åt en stor mängd människor som gemene man i vanliga fall inte hanterar om det inte sker professionellt. Informanterna började inte ladda upp videoklipp på YouTube med tanken om att hålla stödsamtal med människor. Det har, som tidigare nämnt, kommit som en konsekvens av videoinspelningarna vilket gör att informanterna möjligen inte är förberedda mentalt på att agera som ett stöd åt en så stor mängd människor. Eriksson, Larsson, & Pettersson (2016) har skrivit en rapport om stödverksamheten “Tjejzonen” som är en ideell organisation med syfte att fungera som stöd för unga tjejer som inte har någon att tala med. Volontärer som väljer att engagera sig inte behöver vara utbildade, dock får de tillgång till en

mentor som är utbildad för att underlätta processen och som kan sätta en gräns när professionell hjälp ska ta vid (ibid., 14). Detta har inte informanterna tillgång till trots att de utför samma typ av arbete, men i större utsträckning. Detta på grund av plattformen och omständigheterna där det sociala stödet sker.

Jag kan inte inleda en vänskapsrelation med alla människor, vilket de gärna vill, det blir väldigt svårt för att de känner ju mig väldigt väl men jag känner inte dom. Jag försöker bekräfta att jag förstår att det är jättetufft och du bör söka någon vuxen, någon i din närhet eller din man eller respektive och hitta en i ditt liv som du kan ty dig till. Har du inte det, försök få hjälp inom psykiatrin, känner du dig inte trygg med din läkare, gå vidare till nästa, men får lov att byta, konkreta svar. För börjar jag inleda en relation med 'hör av dig om du börjar må dåligt sen' så skulle jag drunkna och inte klara av mitt arbete. (Intervjuperson 1).

Av citatet ovan framkommer att informanten har tagit ställning i sin roll som hjälpare för att kunna klara av den mängd förfrågningar hen får. Därför kan det anses som positivt att informanten hänvisar vidare till någon i personens närhet, eller till professionella. Informanternas inställning om att hänvisa tittare vidare till någon att tala med har framkommit i många intervjuer. Eftersom informanterna inte arbetar professionellt i en stödjande roll som t.ex. en kurator gör, eller engagerat sig i en ideell organisation där de arbetar med stödsamtal, har de heller inte samma möjligheter till ett professionellt skyddsnät. Detta i form av stöd i sin roll av en mentor, medarbetarsamtal eller liknande som många professionella har tillgång till. Informanterna måste därför själva avgöra var gränsen går mellan att vara en god medmänniska och när professionellt stöd bör ta vid. Börjesson (2010;64) problematiserar att gränsen mellan medmänniska och socialt arbete är suddig utifrån ett samhällsperspektiv, därför att det blir otydligt hur mycket samhället förlitar sig på dessa insatser. Detta kan alltså även problematiseras utifrån informanternas perspektiv, eftersom det enligt resonemanget ovan finns en risk att de tar skada av att försöka hjälpa. Det finns en risk att de informanter som inte hänvisar vidare till forum eller professionell hjälp själva mår dåligt p.g.a. tung psykisk belastning, eftersom socialt arbete leder till större risk för emotionell utbrändhet (Barrón López DeRoda et al.,2015).

Socialt arbete eller medmänsklighet?

Då socialt arbete sker på flera nivåer i Sverige kan definitionen av vad som är socialt arbete diskuteras och problematiseras. Börjesson (2010;17) skriver att socialt arbete definieras olika beroende på vem du frågar, socialsekreteraren, klienten eller medborgare. Dock menar Börjesson (2010;17) att detta inte är ett besvärande faktum Det är tvärtom värdefullt att begreppet är skiftande och öppet för tolkningar. Socialt arbete som sker genom myndighetsutövning brukar kategoriseras som det professionella sociala arbetet och har flera kriterier. Det beskrivs vara organiserat och byggt på kunskap genom utbildning (Meeuwisse & Swärd, 2016;72). Vad professionalitet är blir dock mer svårdefinierat när en inkluderar de heltidsanställda inom ideella organisationer. Om en utgår från att professionalism handlar om att utföra något som ett yrke till skillnad från en hobby, ska även dessa inkluderas i kategorin professionella inom socialt arbete. Detta bortsett från delegationen att fatta beslut som påverkar andra människors liv. Ett annat begrepp för personer som utför socialt arbete utan utbildning eller delegation om att fatta beslut är "aktör" vilket betyder; den som handlar och agerar (Knutagård, 2016;235). Definitionen av vad en aktör inom socialt arbete kommer närmare beskrivningen av det arbete som informanterna utför när de kommer i kontakt med utsatta personer eftersom den även inkluderar personer utan utbildning (ibid.). Tar en bort ordet "professionellt" i definitionen och ersätter det med "aktör" kan informanternas arbete kategoriseras som socialt arbete.

Vad som skiljer det ideella sociala arbetet inom en organisation och som självständig utövare har diskuterats ovan. Svårare blir dock när en ska skilja detta arbete från vanlig medmänsklighet. Börjesson (2010;64) skriver att ett antagande är att de "lättare" uppgifterna kan anses vara medmänsklighet, medan de professionella insatserna tar vid då uppgifterna är mer krävande. Börjesson hävdar att gränserna mellan lättare och mer krävande uppgifter är suddiga och det blir därför problematiskt att definiera när professionella bör ta över. För informanternas del är det alltså svårt att säga hur stor del de rimligen ska ta på sig. Frågan kvarstår dock, går det att skilja mellan medmänsklighet och socialt arbete om hjälpande beteende grundar sig i emotionellt engagemang och empati? Angelöw, Jonsson & Stier (2015;253) poängterar att den känslomässiga reaktionen inte bara är grunden utan också en viktig förutsättning för att kunna hjälpa andra.

En väsentlig skillnad mellan vänskaplig eller familjär medmänsklighet och informanternas medmänsklighet är faktumet att de inte känner majoriteten av tittarna som hör av sig.

Intervjuperson 6 berättar om vilka personer som är följare av YouTube-kanalen:

Det var väldigt mycket folk jag kände först och främst men sen rullade det in utomstående folk som jag inte har någon aning om vilka det är och det gör det fortfarande. Så, ja eftersom det är så offentligt och så är det fler än bara mina vänner. (Intervjuperson 6).

Intervjuperson 3 ser, som nämnt tidigare, sina tittare som vänner och familj. Oavsett hur informanterna definierat sina tittare har de ändå liknande hjälpandebeteende gentemot dem. Sammanfattningsvis sker informanternas sociala arbete genom; kommentarer i form av förståelse, hänvisning till vuxna eller professionella, vardagstips och viljan att bryta tabu. Nedan följer utdrag ur informanternas utsagor som förtydligar hur detta sker.

Skaffa hjälp. Det är det första jag säger. Så har det varit med varenda person som skrivit till mig om deras problem, ta hjälp. [...] Om det hjälper att jag säger det, det vet jag inte. Jag vet ju inte vad de gör efter att jag har skrivit till dom. Men jag försöker ju i alla fall och det är det som räknas. Kan jag bara hjälpa en liksom så är jag jätte, jätteglad för det! (Intervjuperson 3).

Intervjuperson 3 utgår här från sina egna erfarenheter genom att poängtera vikten av att söka hjälp. Likt Intervjuperson 3 berättar Intervjuperson 6 i citatet nedan hur hen försöker använda sina egna erfarenheter i de svar hen ger sina tittare.

Så försöker jag dra det från mina egna erfarenheter och försöker på något vis att hjälpa dem och få dem att känna att de inte är ensamma. Jag försöker svara på de flesta och försöker bara få dem att inte känna sig ensamma och [...] att det finns så många fler som kan stötta varandra. (Intervjuperson 6).

I tillägg vill intervjuperson 6 ge ett svar som ska förmedla att människor i utsatta situationer inte är ensamma. Det kan kopplas till resonemanget att vilja bryta tabun som Intervjuperson 1 beskriver: "har jag den makten att faktiskt göra någonting gott så därför valde jag att prata om min psykiska ohälsa (Intervjuperson 1). Genom en förförståelse om resonemangen

Intervjuperson 1 fört innan citatet ovan kan makten beskrivas som en effekt av faktumet att hen har en roll som förebild. Fler informanter nämnde hur de använt sin publicitet för att göra något gott: ”Nu har jag chansen att få min röst hörd och det kan hjälpa andra. Det här kan spridas bra och det kan få en effekt av att kanske nå ut när folk trycker på like och kommenterar, då sprids ju videon.” (Intervjuperson 5). Som Intervjuperson 5 och 1 beskriver är ett mål med arbetet att bryta tabun kring psykisk ohälsa. Att dessutom svara på kommentarer och mail samt skapa en gemenskap gör att arbetet kan sägas ske på både meso-, meso- och mikronivå. Ett exempel på personliga råd som Intervjuperson 1 ger är:

Du bör söka någon vuxen, någon i din närhet, din man eller respektive och sådär. Hitta någon i ditt liv som du kan ty dig till och har du inte det, försök få hjälp inom psykiatri. (Intervjuperson 1).

På liknande sätt beskriver Intervjuperson 3 sina personliga råd:

Prata med någon! Bara någon förälder, psykolog, skolkurator, lärare, vad som helst - prata! Alltså, bara det hjälper väl... att få ur sig allt man har inom sig. [...] Prata det är det första man ska göra, inte ha allt inom sig. (Intervjuperson 3).

Utifrån samtliga ovanstående citat finns exempel på hur informanterna på olika nivåer utför vad som kan definieras som socialt arbete. Dessa aktörer arbetar på mikro- meso och makronivå genom att ge personliga råd, bryta tabun och skapa gemenskap mellan människor.

6. Diskussion

Sammanfattningsvis kan det konstateras att det finns stora likheter mellan informanternas svar. Därav utformades tre tydliga teman; identitet, socialt stöd och socialt arbete. Vissa skillnader gjorde dock att svaret på studiens första frågeställning öppnar för en diskussion. Informanterna som deltagit i studien beskrev med olika infallsvinklar varför de valt att öppna sig på YouTube där de pratar om sitt mående. De mest centrala drivkrafterna för att lägga upp dessa videoklipp kan sammanfattas som att; vilja bryta tabun kring psykisk ohälsa, sprida information, erbjuda hjälp till andra och sökandet efter stöd hos andra som varit med om liknande. I tillägg fann studiens resultat stöd för att det finns en upplevd terapeutisk effekt av

att prata framför en kamera vilket stödjer resultaten från tidigare studier (Pereira et al. 2015). Flera informanter uttryckte att de funderat över samtliga effekter som beskrivits ovan men satte dem i olika prioriteringsordning eller beskrev hur syftet med videoklippen förändrats över tid.

Studiens resultat fann stora likheter i hur informanterna upplevde tittarnas roll. De kommentarer och mail som mottogs av informanterna hade en överlägset positiv ton och fungerade som socialt stöd. Samtliga YouTubers som deltog i studien nämnde känslan av att inte behöva känna sig ensam med den problematik de beskrev i sina videoklipp. I tillägg upplevde flera informanter att diskusen bidrog till en gemenskap mellan människor där socialt stöd, tips, hänvisning till professionella och positiv bekräftelse utbyttes. Ett par informanter kontrasterade och jämförde inspelningen av videoklipp med terapi. En lättnad upplevdes när de fick prata ut framför en kamera och när responsen erhöles först efter publiceringen av videoklippen. Några informanter nämnde dessutom hur det finns en skillnad mellan att prata med en terapeut och med någon som upplevt samma problem där förståelsen var ett centralt ord.

Informanterna berättade om på vilket sätt de upplevde sin egen roll i förhållande till tittarna. Gemensamt var att de alla fått respons om att de på något sätt var förebilder för sina tittare. Det fanns dock skillnader mellan informanternas vilja att se sig som detta där vissa tog det till sig och andra inte. Samtliga beskrev att de hade som mål att vilja hjälpa på något sätt. De hade identifierat ett behov av stöd och hjälp genom responsen från tittarna och försökte på olika sätt svara på kommentarer för uppfylla önskan om stöd. Med hänvisning till antalet följare och kommentarer som informanterna får varje dag kan det konstateras att de påverkar tusentals människor genom sina videoklipp. Behovet att ett forum där personer kan utbyta egna upplevelser av eget mående och problem kan därför sägas vara stort. Den egna upplevelsen av att öppna sig personligt på YouTube beskrevs sammanfattningsvis av informanterna som positivt för det egna måendet och andra i samma situation.

Utifrån ovanstående resonemang har informanternas agerande definierats som socialt arbete som sker på både mikro-, meso- och makronivå. Detta för att informanterna ger personliga råd, bryter en tabu och skapar gemenskap mellan människor. Det sociala arbetet som utförs har även problematiserats i relation till riskerna med att stötta och guida en stor mängd människor utan att ha tillgång till en egen mentor. Det finns en risk att informanterna inte

sätter en egen gräns för hur mycket arbete de kan utföra vilket medför en större fara för emotionell utbrändhet. Dock finns det överrepresenterade positiva aspekter av att informanterna utför denna typ av arbete då hjälpsamt beteende har positiv effekt för den som utför det och för mottagaren. De positiva aspekterna är avgörande för att väga upp risken för utbrändhet.

Området socialt stöd på YouTube är ännu ett relativt outforskat och det vore av vikt för framtida forskning att fokusera mer på ämnet. Perspektivet som bör undersökas vidare är hur fenomenet uppkom, varför unga väljer att höra av sig till en YouTuber istället för att söka professionell hjälp. Under intervjuerna nämnde informanterna vilka risker som kan finnas när en öppnar sig personligt på YouTube och beskrev vad som är viktigt att tänka på innan en video publiceras. En studie som fördjupade sig i riskerna och fördelarna med detta skulle vara relevant för socialt arbete som profession. I tillägg behövs mer information om hur YouTube kan användas och hur stödet både för YouTubers och de unga tittarna kan ökas. En reflekterande tanke kring terapeuter som arbetar med online-coaching uppkom under studien. Eftersom flera informanter uttryckte en lättnad i att tala med en kamera utan publik som ger direkt feedback finns underlag för att undersöka terapi över nätet genom detta perspektiv. De informanter som uppskattade att det fanns ett tidsglapp mellan inspelningen av videoklippen och feedbacken från tittare identifierade en viktig faktor. Att undersöka hur online-coaching skulle fungera om personer först fick spela in en video för att sedan skicka till en terapeut hade därför varit intressant. Ovanstående studie har inget genusperspektiv och det behövs därför kompletterande forskning som undersöker potentiella skillnader mellan könen med hänvisning till det dolda sociala arbetet informanterna utför.

Som avslutning kan det konstateras att samtliga informanter utför ett dolt socialt arbete och att behovet av gemenskap mellan personer som upplever samma problem är stort. Studien fann stöd för att de positiva effekterna av att ladda upp personliga videoklipp på YouTube överväger de negativa och att området med fördel bör studeras ytterligare.

Litteraturlista

Angelöw, Bosse; Jonsson, Thom & Stier, Jonas (2015). *Introduktion till socialpsykologi*. uppl., 3:1. Lund: Studentlitteratur

Barrón López DeRoda, Ana; Gallardo-Peralta, Lorena P.; de La Fuente Roldán, Iria-Noa; Sánchez-Moreno, Esteban (2015). Burnout, Informal Social Support and Psychological Distress among Social Workers. *British Journal of Social Work (BR J SOC WORK)*, Dec2015; 45(8): 2368-2386.

Batson, C. D. (1991). *The altruism question: Toward a social-psychological answer*. Hillsdale, NJ: Erlbaum

Berg, Martin (2013). Netnografi. I Göran, Ahrne & Peter, Svensson (red.) *Handbok i kvalitativa metoder*. Malmö: Liber, ss. 118-130.

Berkowitz, L. (1972). Social norms, feelings and other factors affecting helping behavior and altruism. I L. Berkowitz (red.), *Advances in experimental social psychology*. vol. 6. New York: Academic Press. ss. 63-108.

Bernler, Gunnar & Johnsson, Lisbeth (2001). *Teori för psykosocialt arbete*. 3., [utvidgade och kompletterade] utg. Stockholm: Natur och kultur

Brusilovskiy, Eugene; Townley, Greg; Snethen, Gretchen & Salzer Mark S. (2016). Social media use, community participation and psychological well-being among individuals with serious mental illnesses. *Elsevier - Computers in Human Behavior*, 65, ss. 232-240.

Bryman, Alan (2011). *Samhällsvetenskapliga metoder*. 2 uppl., Malmö: Liber

Bryne, D. & Clore, G. L. (1970). A Reinforcement-affect model of evaluative responses. *Personality: An international journal*, 1, ss. 103-128.

Börjeson, Bengt (2010). *Förstå socialt arbete*. Malmö: Liber

Eriksson, Charli; Larsson, Madelene; Pettersson, Camilla (2016). Systerskap för att främja tjejjers hälsa En studie av Tjejjonens storasysterverksamhet 2011-2015. *Arbetsrapport inom folkhälsovetenskap*. Örebro universitet, 2

Eriksson-Zetterquist, Ulla & Ahrne, Göran (2013). Intervjuer. I Göran, Ahrne & Peter, Svensson (red.) *Handbok i kvalitativa metoder*. Malmö: Liber ss. 36-56.

Festinger, L. (1954). A theory of social comparison. *Human Relations*, (2), ss. 117-140.

Gilpin, Dawn R. (2011). Working the twittersphere - Microblogging as a professional identity construction. I Papacharissi, Zizi (red.) *A networked self: identity, community, and culture on social network sites*. New York: Routledge

Gottlieb, B. H. (1994). Social support. I A. L. Webwe & J. H. Harvey (red.), *Perspectives on close relationships*. ss. 307-324, Boston: Allyn & Bacon

Green, Michael; Bobrowicz, Ania & Ang, Chee S. (2015). The lesbian, gay, bisexual and transgender community online: discussions of bullying and self-disclosure in YouTube videos. *Behaviour & Information Technology* , Vol. 34(7), ss. 704–712.

Holt, Nigel; Bremner, Andy; Sutherland, Ed; Vliek, Michael; Passer, Michael & Smith, Ronald (2012). *Psychology - The science of mind and behaviour*. 2., [rev., European] ed. Maidenhead: McGraw-Hill Higher Education

Jacobs, Harrison & Kosoff, Maya (2015). *The 15 most popular YouTubers in the world*. <http://www.businessinsider.com/the-most-popular-youtuber-stars-in-the-world?r=US&IR=T&IR=T> [hämtad 2016-11-21]

Johansson, Thomas & Lalander, Philip (2013). *Vardagslivets socialpsykologi*. Stockholm: Liber

Kenrick, Douglas T.; Neuberg, Steven L. & Cialdini, Robert B. (2007). *Social Psychology - Goals in Interaction: Fourth Edition*. the United States of America: Pearson Education

Kimmons, Royce (2014). Social Networking Sites, Literacy, and the Authentic Identity Problem. *TECH TRENDS* (2014) 58: 93. doi:10.1007/s11528-014-0740-y

Knutagård, Marcus (2016). Det sociala arbetets aktörer och frågan om förändring. I Meeuwisse, Anna; Swärd, Hans; Sunesson, Sune & Knutagård, Marcus (red.) *Socialt arbete - en grundbok*, uppl., 3, Stockholm: Natur & Kultur. ss. 234-250.

Lawler, Steph (2008). *Identity: sociological perspectives*. Cambridge: Polity

Lindblom, Jonas & Stier, Jonas (2011). Det socialpsykologiska perspektivets grundstenar. I Jonas Lindblom & Jonas Stier (red.) *Det socialpsykologiska perspektivet*. Lund: Studentlitteratur, ss. 251-258.

Lindgren, Therese (2016). *Ibland mår jag inte så bra*. Stockholm: Bokförlaget Forum

May, Tim (2001). *Samhällsvetenskaplig forskning*. Lund: Studentlitteratur

Meeuwisse, Anna & Swärd, Hans (2016) Vad är socialt arbete? I Meeuwisse, Anna; Swärd, Hans; Sunesson, Sune & Knutagård, Marcus (red.) *Socialt arbete - en grundbok*, uppl., 3, Stockholm: Natur & Kultur. ss. 29-71.

Naslund, John A.; Grande, Stuart W.; Aschbrenner, Kelly A. & Elwyn, Glyn (2014). Naturally Occurring Peer Support through Social Media: The Experiences of Individuals with Severe Mental Illness Using YouTube. *PLOS ONE*, 9(10), ss. 1-9.

Pereira, L. M.; Quinn, N. & Morales E. (2015). Breaking news: "I have an eating disorder." Video testimonials on YouTube. *Computers in Human Behavior*. (63) ss. 938-942.

Svenskayoutubers (2016). Tillgängligt: <https://svenskayoutubers.se/> [hämtad 2016-11-21]

Tajfel, H., & Turner, J. C. (1979). An intergrative theory of inter-group conflict. I Austin W. G., & Worchel S. (Red.), *The social psychology of inter-group relations*. Monterey, CA: Books/Cole

Topor, Alain & Borg Marit (2008). *Relationer som hjälper: Om återhämtningsprocesser vid svåra psykiska problem*. Lund: Studentlitteratur

Turner, J. C.; Hogg, M. A.; Oakes, P. J.; Reicher S. D. & Wetherell, M. S. (1987). *Rediscovering the social group: A sefl-categorization theory*. Oxford: Blackwell

Vetenskapsrådet (u.å.). *Forskningsetiska principer inom humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning*. Tillgängligt: http://www.vr.se/download/18.6b2f98a910b3e260ae28000360/HS_15.pdf [hämtad 2016-11-21]

Wide, Sverre (2011). Erving Goffman: Yta, djup och socialitet. I Jonas Lindblom & Jonas Stier (red.) *Det socialpsykologiska perspektivet*. Lund: Studentlitteratur, ss. 141-153.

Wide, Sverre (2011). Jean-Paul Sartre och blickens betydelse. I Jonas Lindblom & Jonas Stier (red.) *Det socialpsykologiska perspektivet*. Lund: Studentlitteratur, ss. 195-209.

Willson, M. A. (2006). *Technically together: Rethinking community within techno-society*. New York, NY: Peter Lang

Bilaga 1

Intervjuguide

Presentation av oss och studien. Påminnelse om att vi spelar in samtalet och de etiska riktlinjerna.

Först vill vi bara ha ditt muntliga medgivande till deltagandet i studien. Är det okej att vi intervjuar dig?

Vill du börja med att berätta om vad som fick dig att börja lägga upp videos på youtube?

Varför fortsatte du sedan?

Vad skulle du säga att din YouTube-kanal handlar mest om?

Hur kommer det sig att du valde att börja prata om ditt mående på YouTube?

Kan du berätta om första gången du la upp en "personlig" video på YouTube?

- Vad fick dig att känna att du ville lägga upp den?
- Hade du några farhågor innan?
- Hur förväntade du dig att tittarna skulle reagera?
- Vad fick du för respons?
- Hur kände du efter?

Är det något speciellt du ta hänsyn till eller tänker på innan du spelar in en video där du pratar om hur du mår?

Vad tänker du efter att du lagt upp en video där du pratar om ditt mående?

Berätta om vilka reaktioner från tittare har du fått när du pratat om ditt mående.

Hur reagerar du på dessa kommentarer?

Rent generellt; svarar du ofta på kommentarer du får från tittare?

Svarar du på kommentarer till samma utsträckning när du lagt upp en personlig video?

- (Varför/ varför inte?)

(Till de som lagt upp fler än en personlig video) Om du tänker från första gången du la upp en personlig video till nu. Har sättet du reagerar på kommentarer ändrats?

Vilka är dina tittare? Har du en målgrupp?

Vilken roll skulle du säga att tittarna har för dig?

Vad upplever du som positivt med att prata öppet om dig själv på youtube?

Vad upplever du som negativt med att prata öppet om dig själv på youtube?

Tror du att du kommer fortsätta att lägga upp videos där du pratar om ditt mående? Varför?

Vad skulle kunna få dig att sluta?

Har det hjälpt dig att personligen på något sätt att lägga upp videos där du pratar om hur du mår?

- På vilket sätt?

-Varför tror du att detta fungerar för dig?

Har ditt liv förändrats sedan du började YouTube om ditt mående?

- På vilket sätt?

- Hur har det blivit bättre/sämre?

Skulle du rekommendera andra att prata öppet om ditt mående på YouTube?

- Varför /varför inte?

Tror du att andra ser dig som en förebild?

Är det något annat du har tänkt på eller vill tillägga?

Avsluta intervju.

Bilaga 2

Presentationsmail till Informanter

Hej!

TL;DR Vi forskar om YouTube-användning och vill intervjua dig

Vi heter Elin Öster och Mia Florén och skriver en kandidatuppsats inom socialt arbete. Vi gör en undersökning om YouTube som ett forum att dela med sig av personliga problem och/eller mående, varför en väljer just YouTube och vilken effekt det har. Detta är ju något som har växt fram med den nya generationen och inte var lika vanligt förut. Vi har intresserat oss för just din kanal eftersom du vloggar om [anledning] och har en stor följarskara på YouTube, så du har haft möjligheten att interagera med dina tittare.

Det skulle betyda oerhört mycket för oss om du ville ställa upp på en Skype-intervju.

Intervjun sker på dina villkor och på en tid och plats som passar dig. I presentationen av materialet jobbar vi med konfidentialitet vilket betyder att ditt namn och andra kännetecken som skulle kunna leda till identifiering av dig och din YouTube-kanal utesluts. Det är något vi kommer att vara mycket noga med i bearbetningen och som följer de etiska riktlinjerna som presenteras nedan.

Återkom gärna så tidigt som möjligt men senast den 20/9, om en intervju skulle vara möjligt eller inte. Så kan vi bestämma en tid för intervjun därifrån. Vi skulle vara oändligt tacksamma!

Vänliga Hälsningar,

Elin Öster

Mia Florén

Studenter på Lunds Universitets socionomprogram

Handledare: Janicke Andersson. Mail: janicke.andersson@med.lu.se

Nedan följer ett mer utförligt informationsbrev om studien och de etiska riktlinjer vi följer.

Varför vill vi göra den här studien?

Vi är båda intresserade av att vidareutbilda oss till terapeuter och användningen av sociala medier och YouTube som självterapi eller socialt stöd är ett relativt nytt område, det finns inte mycket forskning alls om detta. Men vi anser att det är en stor möjlighet som professionell att använda sig av dessa forum och något den nuvarande forskningen och terapeuter absolut behöver veta mer om. Vi vill få in det i forskningen!

Vad är syftet med studien?

Vi kommer att ställa frågan “varför väljer du att lägga upp videos på YouTube”. Alltså, vi vill veta om det finns något terapeutiskt med YouTube som community där vloggare och tittare interagerar. Kan det t.ex. ersätta stöd från vänner? Kuratorer? Gör du det för att sprida kunskap? Det finns många utforskade möjligheter med just YouTube.

Etiska riktlinjer

Vi kommer att använda oss av Vetenskapsrådets forskningsetiska principer som du hittar här: <http://www.codex.vr.se/texts/HSFR.pdf>

1. Informationskravet

“Forskaren skall informera uppgiftslämnare och undersökningsdeltagare om deras uppgift i projektet och vilka villkor som gäller för deras deltagande. De skall därvid upplysas om att deltagandet är frivilligt och om att de har rätt att avbryta sin medverkan. Informationen skall omfatta alla de inslag i den aktuella undersökningen som rimligen kan tänkas påverka deras villighet att delta.”

Detta innebär för dig att du har rätt att dra dig ur undersökningen när som helst i processen och de uppgifter vi får från dig kommer inte att användas till något annat än till forskning. Du har även som medverkande full rätt till att veta forskningens syfte, alltså, vi har ingen dold agenda som vi inte har nämnt ovan.

2. Samtyckeskravet

“Forskaren skall inhämta uppgiftslämnares och undersökningsdeltagares samtycke. I vissa fall bör samtycke dessutom inhämtas från förälder/vårdnadshavare (t.ex. om de undersökta är under 15 år och undersökningen är av etiskt känslig karaktär).”

Detta betyder att vi behöver ditt samtycke för att intervjua dig och för att använda de uppgifter du lämnar i vår forskning. Det betyder däremot inte att du inte kan ångra dig när du har gett ditt samtycke och det kommer inte ha några som helst negativa effekter på dig. Vi har även valt att bara intervjua människor över 18 år.

3. Konfidentialitetskravet

“All personal i forskningsprojekt som omfattar användning av etiskt känsliga uppgifter om enskilda, identifierbara personer bör underteckna en förbindelse om tystnadsplikt beträffande sådana uppgifter.”

“Alla uppgifter om identifierbara personer skall antecknas, lagras och avrapporteras på ett sådant sätt att enskilda människor ej kan identifieras av utomstående. I synnerhet gäller detta uppgifter som kan uppfattas vara etiskt känsliga. Detta innebär att det skall vara praktiskt omöjligt för utomstående att komma åt uppgifterna.”

Detta innebär att vi som forskare och vår handledare har tystnadsplikt och vi kommer även att koda materialet så att endast vi vet vem som har sagt vad. Det kommer inte framkomma i den färdiga uppsatsen att det är just dig vi har intervjuat.

4. Nyttjandekravet

“Uppgifter om enskilda, insamlade för forskningsändamål, får inte användas eller utlånas för kommersiellt bruk eller andra icke-vetenskapliga syften.”

“Personuppgifter insamlade för forskningsändamål får inte användas för beslut eller åtgärder som direkt påverkar den enskilde (vård, tvångsintagning, etc.) utom efter särskilt medgivande av den berörda.”

Informationen vi får in kommer inte att ges vidare och kommer inte att användas till något annat än forskning.